

Святослав Довбенко,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Західноукраїнський національний університет
Науковий керівник – Андріана Шишак,
доктор філософії, старший викладач
кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

ПРАВИЛА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ІНТЕРНЕТІ: ЗМІСТОВА ХАРАКТЕРИСТИКА

Правила етичної поведінки молодших школярів в інтернеті є важливою складовою формування їхньої цифрової культури та безпечної участі в онлайн-просторі. Сучасні діти молодшого шкільного віку дедалі частіше використовують інтернет не лише для розваг, а й для навчання, спілкування з однолітками та взаємодії з учителями, тому питання дотримання етичних норм у цифровому середовищі набуває особливої актуальності.

Мета доповіді полягає в тому, щоб окреслити змістову характеристику поняття «правила етичної поведінки молодших школярів в інтернеті».

Сутність етичної поведінки молодших школярів в інтернеті ґрунтується на усвідомленні того, що віртуальне спілкування є продовженням реальних міжособистісних відносин. За кожним повідомленням, коментарем чи зображенням стоїть реальна людина, тому норми ввічливості, поваги, доброзичливості та відповідальності залишаються незмінними незалежно від формату взаємодії. Одним із ключових понять у цьому контексті є нетикет, який охоплює сукупність правил культурного та коректного спілкування в мережі [3; 5, с. 22].

Етична поведінка молодших школярів в інтернеті передбачає дотримання мовної культури онлайн-спілкування. Це виявляється у використанні ввічливих звертань, коректних формулювань, грамотного та зрозумілого мовлення, а також у вмінні стримувати емоції під час написання повідомлень. Важливо, щоб діти усвідомлювали недопустимість образ, приниження, агресивних висловлювань, насмішок чи тролінгу, навіть якщо вони подаються у жартівливій формі [1].

Зміст правил етичної поведінки в інтернеті також охоплює повагу до особистого простору та приватності інших користувачів. Молодші школярі мають поступово засвоювати, що не можна без дозволу поширювати особисту інформацію, фотографії чи повідомлення інших людей, а також втручатися в приватне онлайн-спілкування [2; 3]. Усвідомлення меж дозволеного сприяє формуванню відповідальності за власні дії в цифровому середовищі.

Важливим компонентом етичної поведінки є відповідальне ставлення до інформації. Молодші школярі повинні вчитися перевіряти достовірність отриманих відомостей, не поширювати чутки, неправдиві повідомлення або контент сумнівного характеру. У цьому контексті значущим є й ознайомлення з елементарними нормами авторського права, зокрема повагою до чужої праці, недопущенням привласнення текстів, зображень чи відеоматеріалів [4, с. 63–64].

Етична поведінка в інтернеті передбачає також дотримання правил взаємодії в онлайн-навчанні. Це стосується коректного спілкування з учителем і однокласниками, дотримання домовленостей щодо часу та форм комунікації, уважного ставлення до завдань і результатів спільної роботи [4, с. 63–64]. Такі навички сприяють формуванню дисциплінованості та позитивної навчальної мотивації.

Отже, змістова характеристика правил етичної поведінки молодших школярів в інтернеті охоплює норми ввічливого спілкування, поваги до інших, відповідального використання інформації та усвідомлення наслідків власних дій у цифровому просторі. Формування цих правил є необхідною умовою безпечного й ефективного перебування дитини в інтернет-середовищі та важливим чинником розвитку її соціальної та інформаційно-цифрової компетентності.

Список використаних джерел

1. Бибик С. Нетикет, або мережевий етикет. *Культура слова*. 2015. Вип. 82. С. 125–128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kuls_2015_82_28 (дата звернення: 11.11.2025).
2. Терещук Г., Янкович О. Формування у молодших школярів вміння нетикету в умовах диджиталізації початкової освіти. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2025. № 13(3). С. 85–91. URL: <https://doi.org/10.31110/2616-650Xvol13i3-013> (дата звернення: 19.11.2025).
3. Шишак А. М. Нетикет учнів початкової школи: сутність та характеристика. *Педагогічна освіта у світлі реформ та викликів* : матеріали Третьої (III) Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих учених (м. Львів, 13-14 квітня 2023 року). Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2023. С. 151–154.
4. Шишак А. М. Формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів в умовах диджиталізації початкової освіти : дис. ... д-ра філософії : 013 / ТНПУ ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2025. 337 с.
5. Янкович О. І. Моральне виховання учнів молодшого шкільного віку в процесі реалізації медіаосвіти. *Педагогічний альманах*. 2017. Вип. 33. С. 18–24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2017_33_4 (дата звернення: 13.11.2025).